

Göteborgs universitet
Rektor

Göteborgs universitets tillämpning av högskoleförordningens (1993:100) bestämmelser om disciplinära åtgärder

Enligt 10 kap. 1 § första stycket 1 högskoleförordningen (1993:100) får disciplinära åtgärder vidtas mot studenter som med otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt försöker vilseleda vid prov eller när en studieprestation annars ska bedömas.

Göteborgs universitets studentkårer har i en anmälan till Universitetskanslersämbetet ifrågasatt Göteborgs universitets tolkning av denna bestämmelse. Studentkåren har anfört att universitetets tolkning innebär att endast försök till vilseledande men inte fullbordat vilseledande kan föranleda en disciplinär åtgärd. Studentkåren har redovisat följande exempel: En student misstänks för vilseledande (fusk) och ärendet anmäls till rektor. Om studenten har fått ett betyg beslutat anses detta som ett fullbordat vilseledande varför ärendet skrivs av hos rektor men lämnas åter till institutionen för vidare handläggning och förnyad prövning av examinationen. Denna förnyade prövning kan medföra att betyget ändras från godkänt till underkänt. Detta trots att misstanken om vilseledande inte utretts vidare på grund av att betyget redan var beslutat. Har betyg inte beslutats låter dock rektor utreda ärendet på sedvanligt sätt.

Ämbetet har remitterat studentkårens anmälan till Göteborgs universitet. Universitetskanslersämbetet uppfattar universitetets svar som att det inte bestrider att universitetet tolkar bestämmelsen så som studentkåren gjort gällande. Universitetet har bland annat anfört att det mycket väl kan ha varit lagstiftarens intentioner att stanna vid att ange disciplinnämndens mandat till att omfatta försök till vilseledande för att det inte ska uppstå en kompetenskonflikt med examinatorns mandat att i vissa fall ändra betygsbeslut. Hade lagstiftaren inte haft denna intention borde bestämmelsen haft lydelsen vilseledande och inte försök till vilseledande. Universitetet anser mot denna bakgrund att det ligger inom lärosätenas självbestämmande att tolka regelverket så att någon samstämmighet mellan lärosätena inte är möjlig. Om det är lagstiftarens intentioner att lärosätens tolkningar ska vara mer samstämmiga krävs enligt Göteborgs universitet en precisering av bestämmelsen.

Universitetskanslersämbetets bedömning

Universitetskanslersämbetet har till uppgift att utöva tillsyn över universitet och högskolor. Det innebär att ämbetet granskar lärosätenas tillämpning av de regler som gäller för verksamheten. Ämbetet uttalar sig dock inte i frågor som andra instanser har till uppgift att pröva. Lärosätenas beslut i disciplinärenden kan överklagas till

2013-12-17

Reg.nr
31-452-13

förvaltningsdomstol, varför ämbetet inte uttalar sig om huruvida ett lärosäte tillämpar disciplinreglerna i 10 kap. 1 § högskoleförordningen felaktigt eller inte.

Universitetskanslersämbetets föregångare Högskoleverket publicerade dock skrifter författade av rättsvetenskapsmän till stöd för universitetens och högskolornas tolkning av disciplinreglerna. I skriften *Disciplinansvar för studenter som fuskar eller stör* anförde professorn i straffrätt Nils Jareborg följande (s. 5): ”Förseelsen enligt första punkten i HF 10:1 st.1 definieras som att studenten försöker vilseleda när en studieprestation ska bedömas. Formuleringen inbjuder till den elementära reflexionen att endast försök till vilseledande, men inte fullbordat vilseledande, synes omfattas av författningstexten. Något hinder mot att förstå denna så att även lyckade försök omfattas finns dock naturligtvis inte.”

Göteborgs universitets tolkning strider mot den tolkning som Jareborg gör. Det har inte kommit till Universitetskanslersämbetets kännedom att andra lärosäten tolkar bestämmelsen på det sätt som Göteborgs universitet gör. Ämbetet konstaterar att universitetets tolkning leder till att studenter som fuskat på prov hanteras olika beroende på om betyg beslutats eller inte. Universitetskanslersämbetet anser att en sådan ordning är otillfredsställande från rättssäkerhetssynpunkt. Regeringen bör ändra 10 kap. 1 § första stycket 1 högskoleförordningen så att det blir tydligt att även fullbordade vilseledanden omfattas av bestämmelsen. En kopia av detta beslut skickas därför till Utbildningsdepartementet.

Universitetskanslersämbetets ärende med Göteborgs universitet avslutas med dessa besked.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av verksjuristen Pontus Kyrk i närvararo av chefsjuristen Christian Sjöstrand och seniora rådgivaren Gunilla Jacobsson.

Lars Haikola

Pontus Kyrk

Kopia till:
Regeringen, Utbildningsdepartementet
Göteborgs universitets studentkårer